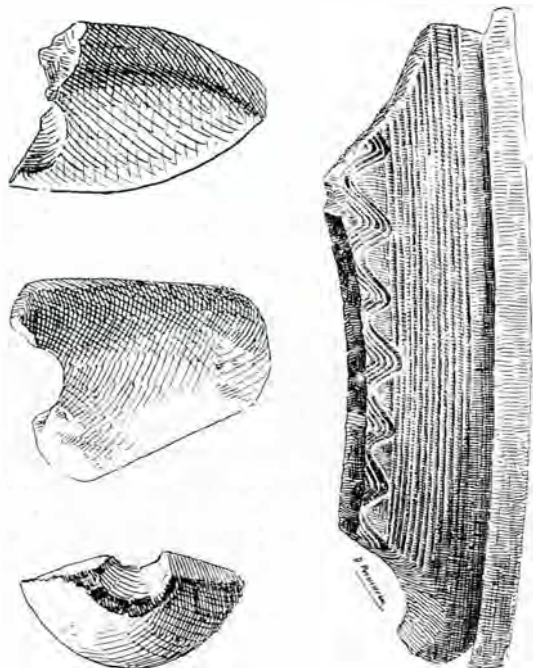

XI.

Descoperiri preistorice.

Pe teritoriul comunei Ceptura (județul Prahova), unde se găsesc urmele unei stațiuni preistorice, a descoperit d. St. Nițescu, învățător, mai multe fragmente de ciocane de piatră, lustruite și găurite, precum și un frumos ciob de vas, de culoare cenușie.

Obiectele de piatră sunt foarte bine lucrate și găurile lor sunt perfect modelate. La unul se observă împrejurul găurii un frumos inel de piatră.

Obiecte preistorice de piatră găsite la Ceptura.

Ciobul face parte din buza unui vas mare, lucrat la roată, dintr'o pastă bine frământată și groasă de $1\frac{1}{4}$ cm. Lățimea buzei este de 9 cm., răsfrângerea ei în afară de 2 cm., iar în lăuntru de $4\frac{1}{3}$ cm. Imediat sub buză se află ca ornament un brâu de linii orizontale-paralele, iar sub acesta un alt brâu de linii undulate.

Un ciob identic s'a găsit pe teritoriul comunei Mănăstirea (jud. Ilfov), pe malul ultimei terase a Dunării. Deosebirea de cel găsit la Ceptura constă în faptul că are ca ornament un singur brâu, cel de linii undulate.

Obiectele acestea se află în păstrarea d-lui Em. Protopopescu-Pake din București.

CONST. MOISIL.

Buletinul Comisiunii Monumentelor Istorice.

XII.

Inscripția vechei clopotnițe dela mănăstirea Dealul.

Printre hârtiile răposatului prof. Gr. Cociulescu, acum la Academia Română, s'a găsit, într'o mapă cu fotografii și notițe istorice privitoare la Comana, reproducerea fotografică a unei piese de sculptură ce merită o deosebită luare aminte, atât prin factura cât și prin vechimea ei: o piatră mare, pe care s'a sculptat, în partea superioară, în relief foarte pronunțat, un coif suprapus pe un scut medievă. Coiful, împodobit cu o legătură în-nodată îndărăt, poartă în vârful o cruce. Pe el stă o acvilă, cu aripele întinse, cu capul întors spre stânga, ținând în cioc crucea: e vechia stemă a Țării Românești, păstrată mai bine și mai complet pe cele dintâi monete, de la Vladislav I (1364—1374). De remarcă că în lobul din stânga al scutului se vede sculptată, tot așa de pronunțat, o semilună.

În partea inferioară a pietrii e săpată următoarea inscripție, din care căpătăm lămuriri asupra acestei interesante piese:

Inscripția vechei clopotnițe dela m-rea Dealul.

† Млстїа бжїа Іу Радѣмъ Божьодѣ. снѣ Іу Кладъ Божьодѣ. гнѣ кѣсенъ зѣманъ Бѣтѣрѣ-

каахинекоп, поци (sic) еки широкъ етго ица на-
шего Николае чюдотворца, каѣтъ 733. мѣ-
сѣцѣ. кѣ. днѣ.

= Cu mila lui Dumnezeu Io Radul Voivod, fiul
lui Vlad Voivod, Domn a toată țara Ungrovlahiei
începu acest turn (Clopotniță) al sfântului părintelui
nostru Nicolae făcătorul de minuni în anul 7007
(= 1499) luna August 26 zile.

Piatra e deci de la Radul cel Mare. Mai
întâi, găsind reproducerea ei fotografică, cum
am spus, între hârtii privitoare la Comana,
am crezut că provine de la această mănă-
stire. Cercetând în urmă, mi s'a spus la Mu-
zeul Național de Antichități, unde ea se pă-
strează, încrustată în zidul de la stânga ușei
de intrare înăuntrul muzeului, că e de la
mănăstirea Dealul. Mai firesc — întru cât
această mănăstire a fost, se știe, reclădită
de Radul cel Mare.

Sculptura provine deci de la aceiași meș-
teri, cari au lucrat minunata dantelărie în
piatră ce încinge biserica Sf. Nicolae din
Deal, zisă odinioară și din Vii. Factura ei
apuseană e încă o dovadă că meșterii pie-
trari cari au lucrat la Deal au fost din Apus.

După cum îmi comunică d. Virg. Drăghiceanu,
dintr'o informație ce vine de la cu-
noscutul anticarist Pappazoglu, această inte-
resantă piatră, pe care o dăm în reproducere
mai sus, s'ar fi găsit lângă mormintele dom-
nești din biserica Dealul. Ea provine de la
vechia clopotniță dărmată a fostei mănă-
stiri de acolo, — clopotniță ridicată de Radul
cel Mare în locul celei anterioare a lui Vla-
dislav Vodă II († 1456).

ALEX. LĂPĂDATU.

XIII.

O tocmeală a lui Matei Basarab.

Tocmelile, legăturile sau privilegiile dom-
nești, cum s'ar zice azi, scrise pe piatră, sunt
foarte rare. Așară de acelea ale orașului
Câmpulung, date de Duca-Vodă județului
sas de acolo, Andrea, pe care le-am publicat
în altă parte (Iorga, Inscriptii II) nu mai cunosc
altele, decât pe acelea date de Matei Basarab
Cârgoviștenilor pentru ușurarea vinăriciului,
cum și următorul dat tot de el Piteștenilor,
cari aveau vii în faimosul Dealul Piteștilor.

Scris, ca și celelalte, pe o cruce mare, — el

se află în poalele dealului Piteștilor, în locul
numit *Târgul Dealului*, localitate în care de
sute de ani călugării m-rii Câmpulung aveau
exclusivul privilegiu, până în timpuri cu totul
noi, de a ține un târg în fiecare Duminecă,
târg azi strămutat în comuna Cărcinov:

ADECIA EU ROBULŪ LUI DUMNEZEU ION MATEI
BĂSA)RABŪ VOIVOD ȘI DOMNŪ ȚĂRII RUMĂNEȘTI, VĂ-
ZÂND DUMNEME (SIC) PLÂNȘOARE ACESTOR SĂRACI
CARI AU VII ÎN DEALUL PITEȘTILOR, CĂ-I ASUPRISCU
VIN(Ț)CERII DE NU LE IAU DE ÎN ZEAȚ VEA(DRE) 1
CUM AU FOST OBICEIUL DE ALȚI DOMNI BĂTRÂNI, CE
(Ț)I ASUPRESCU DEI-L CE(F) MAI MULT; DE(CI) DUMNE-
ME (SIC) M-AM M(I)LOSTIVIT DE AM PUS LEGĂTURĂ ÎN
CEAST(Ă) SFINT(Ă) [CRUCE] CINE VA HI VINICEAR ORI
(ÎN DOM)NIE MEA, ORI ÎN URMA DC(MN)EI MEL(E), LA
ALȚI DOMNI, ȘI VA CĂLCA ACEASTĂ TOCMEALĂ I NU VA
LUA DE ÎN ZEAȚ VEA(DRE) 1 ȘI DE VAS BANI 30 ȘI
DE PLOC(ON) BANI 12 ȘI DE [PĂRPĂR?] [LA UNUL] CARIE
VA VINDE VAS, SĂ DEA BAN(Ț) 12, — DE VA STRICA ACEASTĂ
LEGĂTURĂ, ||||| SĂ HIE AFURISIT ȘI BLESTEMAT DE
BA)RAB (= STĂPÂNUL) XC (= HRISTOS) ȘI DE 318 OTTELII
[ȘI SĂ FIE] CU IUDA I CU ARIE ÎN VEACI.

Anul trebuie să fie ca și la acel din Târ-
goviște: 1635.

VIRG. DRĂGHICEANU

XIV.

Inscripțiile dela biserica din Popești- Vlașca.

Ca completare la articolul d-lui arh. I. D.
Traianescu, tipărit în fruntea acestui fascicul
din Buletin, publicăm aci mai jos inscripțiile
— o pisanie și două epitafe — ce se găsesc
la biserica din Popești-Vlașca, fundație a lui
Cârstea vel Vistier Popescul din timpul lui
Constantin Vodă Brâncoveanu.

Pisania, pe care o dăm în reproducere pe
pagina următoare, sună astfel:

„ACASTĂ SFNTĂ ȘI DUMNEZEIASCĂ BE SEARICĂ ZI-
TU-SE-AU DEN TEMELIA EI || PÂNĂ SE-AU ISPRĂVIT DE
TOTŪ, DE ROBUL LUI || DUMN[E]ZEU JUPAN CÂRSTEA
VEL VISTIAR || ÎNTRU CINSTEA ȘI LAUDA SFNTII ȘI
NE DESPĂRȚITII TROIȚI, ÎN ZILEL[E] PRA LUMINA TU-
LUI DOMNŪ IO COSTANDIN BĂSĂRAB VOEVOĐ || MȘT
SEPT. 30 DNI, LEAT 7198 (= 1689)“.

Cum vedem, biserica, sfârșită în anul dintâi
al domniei lui Brâncoveanu, a trebuit să
fie începută sub înaintașul acestuia, Șerban
Vodă Cantacuzino. Așa se face că ctitorul a
pus să se zugrăvească în tinda bisericii, pe
peretele dela apus, deoparte și de alta a ușei
de intrare: la dreapta — portretul lui Șerban